

”Årsrapport till Hälsovårdsnämnden i Luleå för året 1903

Under det nu förflutna året har min tjänstgöring som tillsyningsman vid Hälsovården hufvudsakligen varit följande:

Hvarje helgfri dag kl 8-10 fm har jag tjänstgjort som biträde åt Länsveterinär Rosengren å Stadens Köttbesiktningsbyrå.

Efter intagen frukost har jag därefter först besökt stadens korffabriker och de viktigaste matvarubutikerna, samt inspekterat stadens salutorg och hall.

Kl 2-3 middag.

Eftermiddagarna hafva användts till inspekterande af gårdar och afträden, m m tills mörkrets inbrott. Kvällarna efter hemkomsten hafva användts till uppsättande af rapporter samt inskrifvande af dessa i Journalen.

Af dessa arbeten har, under det gångna året inspektionerna inom inspektiva egendomar och afträden utgjort hufvudparten.

Dessa inspektioner uppgå i [?] tal till 6.000 stycken och har resultatet blifvit 231 st rapporter öfver försummad gårds- och afträdesrenhållning. Detta stora antal af dylika anmärkningar bero nog till största delen på saknad af kloakledning samt det i öfrigt ordnade renhållningssystem som är rådande.

Ett önskemål vore om stadens gårdsegare öfverlemnade all sin renhållning till stadens renhållningsbolag i stället för att som nu själfva dra försorg om densamma.

Anmärkningarna å afträdesrenhållning är i hufvudsak detsamma. Denna verkställes af landsbor hvilka mången gång glömma bort att hemta i rätt tid eller också vid hämtningen ej ditsätta kärl eller ock sådane af otät och dålig beskaffenhet.

Korffabrikerna inom staden, 6 till antalet hafva inspekterats tidt som oftast, i rundt tal uppgå dessa inspektioner till 1.200 stycken till en början gjordes därvid en del anmärkningar hos en af dessa neml. Fru Erika Burman, för att i fabriken användes kött efter ostämplade hästar och svin, men efter att åtskilliga gånger hafva fått böter därför (3 ggr) så har hon slutat med detta fusk.

En del af fabrikerna äro ganska otidsenliga och torde, då nuvarande ägare ej vidare använda dem sedermera icke godkännas. Dessa äro: N Johanssons fabrik i kvarteret Skatan trång, mörk och (osv) illa ventilerad. G Fredlunds i kv Ibis, trång och illa inredd på grund af att Kokrum och rökugn äro anbrakta i arbetslokalen.

Den fabrik däremot som eges af Olausson & Chernström i Kv Ibis är, ehuru belägen i en källarvåning, stadens finaste korffabrik och dess innehafvare förtjena allt loford på grund af det intresse de lagt i dagen att förbättra densamma.

Stadens matvarubutiker äro ej direkt något att anmärka emot. Visserligen äro en del af dem belägna i källarvåningar, men på grund af att de alltid hållas väl rena och snygga, torde detta ej medföra något vidare obehag.

Mjölkbutiker äro ett fåtal (cirka 6 stycken) dock finnes tre som hållas af mejeribolag och torde dessa få anses ganska tidsenliga; vid mjölkprof som tagits har ej heller någon anmärkning kunnat göras enär den skummade mjölken i allmänhet hållit öfver 3% fetthalt.

Mot stadens bagerier däremot kunna anmärkas astt de äro ganska osnygga och dåligt inredda. Ett af dessa, som innehafves af bagaren E Sthade är synnerligen väl i behof af att renoveras, likadant är fallet med det som drifves af bagaren C.G.Lindqvist.

Bland uthusen må kunna nämnas att en del stall äro trånga och osunda och i hög grad mörka osv. Samma förhållande med en del af ladugårdarna och svinhusen.

En sak som staden väl behöfde vore ett tidsenligt och rymligt slakthus. Inom hela staden finnes ej något dylikt (Harlin, Hultqvist, F.Pettersson mfl.) bedriva s.k. tjufslakt. Det finnes visserligen ett slakteri i Bergviken, tillhörigt handl. E.A.Palmén, men är detta trångt och otillräckligt, samt ganska otillfredsställande i fråga om renlighet, då det ej just kan användas

af allmänheten. Önskligt vore äfven om någon gång i samband med köttbesiktningsbyrån, kunde ordnas en obligatorisk besiktning af allt kött, så att ej, som, nu, en stor del sjuka djur försäljas som prima vara af hänsyns lösa landtbor. Detta torde ej just medföra någon utgift, tvärtom en inkomst för staden.

Desinfektion har utförts under detta år af mig på 4 ställen, däraf 3 för lungsot och ett för difteri.

Till Hälsovårdsnämnden har från mig ingått cirka 300 stycken rapporter och tjänsteskrifvelser.

Luleå den 31 Dec 1903 Wilh Oscarsson.”